

LO·CO·MO·TIVE

SOPHIE TOTTIE

RITA MCBRIDE

15 AUG – 27 SEP

LO·CO·MO·TIVE tar sin utgångspunkt i Lokstallets tradition av att föra samman olika konstnärskap och låta deras praktiker mötas i dialog med varandra. I denna utställning har även Lokstallet själv lyfts in som en form av deltagare i den konstnärliga processen. Utifrån byggnadens unika arkitektur och historia har ett tvärkonstnärligt samtal mellan konstnärerna Sophie Tottie, Rita McBride och Lokstallet självt vuxit fram under det senaste halvåret.

Inför utställningsprogrammet 2026 uppstod idén att producera en utställning som skulle beröra begreppet *platsspecifik konst*. Det vill säga konst som uppstår i dialog med en särskild plats. Där verkets form och innehåll aktivt samspelar med rummets egna materiella och kulturella förutsättningar.

Tidigt i planeringsstadiet bjöds den Svergebaserade konstnären Sophie Tottie in i projektet. Hon är en konstnär som i flera decennier utmärkt sig internationellt genom sin tvärdisciplinära och processbaserade praktik; där teckning, måleri, objekt och rumsliga interventioner förenas i ett undersökande av hur strukturella system formar vår uppfattning av världen. Sophie Tottie föreslog i sin tur att bjuda in den USA och Tysklandsbaserade konstnären Rita McBride till denna utställning. McBride har fördjupat sig i en praktik där ämnen som sociala strukturer, arkitektur och offentlig infrastruktur fungerat som utgångspunkter. McBrides arbeten tar ofta form genom nära samarbeten med specialiserade verkstäder och aktörer inom andra fält. Det konstnärliga arbetet utgår snarare från en form av omfattande orkestrering av samskapande projekt där alla deltagares inflytande, kunskaper och färdigheter tas i beaktning under den kreativa processen.

Utöver Sophie Tottie och Rita McBrides intresse för platsspecifika processer delar dem även en kollegial relation som sträcker sig tillbaka till 1990-talets New York. Där de bland annat delade ateljé i TriBeCa på Manhattan och deltog i flera gemensamma utställningssammanhang. De har också förenat sina konstnärliga praktiker med betydande pedagogiska verksamheter. Sophie Tottie har varit professor vid såväl Malmö Konsthögskola samt Kungl. Konsthögskolan i Stockholm. Medan Rita McBride under många år varit professor och senare rektor vid Kunstakademie Düsseldorf i Tyskland. I bådas deras arbeten finns en stark tilltro till experimentet, lärandet som metod och till konsten som en plats för tänkande. Flera decennier senare återupptas nu ett samtal mellan dessa två konstnärskap som utvecklats parallellt men i olika geografiska och institutionella kontexter.

Genom ett två veckor långt residens på Konstnärernas Kollektivverkstad Bohuslän skapades de praktiska förutsättningarna för den öppna och utforskande process som präglar LO·CO·MO·TIVE. Verkstädernas grafiska tekniker och specialiserade kunskap gjorde det möjligt för konstnärerna att låta produktionen bli en del av själva undersökningen, snarare än ett avslutande steg på vägen mot ett färdigt verk.

Vi omger oss dagligen med system som hjälper oss att förstå världen: språk, kartor, mått, tidtabeller och symboler som ska representera idéer om hur saker ligger till. Men här inne i konsthallen möter du rumsliga interventioner som inte nödvändigtvis leder fram till några tydliga svar eller ändstationer. Istället för att söka efter "rätt tolkning" uppmuntras du att följa dina egna tankebanor. Låt verken, materialen och rummet öppna upp för fria associationer. Konstnärernas egna ord och reflektioner om sina arbeten finner du längre fram i denna pamflett, men upplevelsen av att gå runt i en utställning är din att göra vad du vill med. Vad du ser och dina första associationer är minst lika viktiga som vad konstnärerna själva upplevt i sina egna tankearbeten.

Lokstallet byggdes en gång för att ta reparera och hålla vid liv de lokomotiv som band samman människor, platser och utbytet av idéer genom landskapet. Även om verksamheten idag har förändrats finns den ursprungliga logiken fortfarande kvar i väggarna, taket, golvet och i tanken. I LO·CO·MO·TIVE blir denna lokals historia som en metaforisk bild av det konstnärliga tänkandet. Det kreativa tankearbetet rör sig sällan i raka linjer. Det tar omvägar, stannar till, återvänder och kopplas samman med andra idéer längs vägen. Förr var lokstallets ändamål att underhålla rörelsen in i framtiden. Men även idag kan man säga att konsthallen finns här för att smörja tanken och underlätta färden framåt mot okända resmål.

/ Jesper Andersson – Utställningsproducent Lokstallet Konsthall

RITA MCBRIDE

"Regatta Betta" sammanför flera av mina intressen genom en rad skilda men ändå relaterade material och betydelser. I verket spelar den allmänna opinionen, begagnade segel och demonterade mätverktyg för ögonbryn* en avgörande roll för vadslningsodds och de konsekvenser som följer av det ständiga vadslningsbeteendet i dagens samhälle. Åsikter finns överallt; de är högst inflytelserika men samtidigt flyktiga. Seglen, fyllda av vind, fungerar som metaforer för den rörelsekraft som förflyttar åsikter från en punkt till en annan, en process där innebörden skingras i tomma intet utan att någonsin leda till nya tankar eller lycka. Mätverktygen, instrument som normalt tillskriver värde genom mätning, har här plockats isär och omvandlats till delar och bildat ett hieroglyfliknande uttryckssätt. De framträder som ett symboliskt språk, tryckta på seglen med hjälp av en robotstyrd plottermaskin; vilket mäter ansiktets metaforiska uttryck och asymmetriska proportioner för att skapa en jämförande syntax för vadslning kring politiska val. Opinionen tar form i våra ansikten och finner sin tolkning och mening i linjerna och fårorna i våra pannor och ögonbryn. Föreställ dig om mjukvara för ansiktsgenkänning tillskrev sin insamlade data känslotillstånd som ilska, rädsla, ångest och lycka. Vilken effekt skulle denna data ha när det gäller att förutsäga sannolikheten för olika händelser som påverkar vår värld?

/ Rita McBride

*Ett ögonbrynsmätnstrument är ett precisionsverktyg som används inom plastikkirurgi och estetiska behandlingar för att mäta, markera och jämföra ögonbrynens proportioner och symmetri i förhållande till ansiktets övriga drag.

SOPHIE TOTTIE

Verken i utställningen LO·CO·MO·TIVE relaterar såväl till platsen, till varandra som knyter an till tidigare och pågående undersökningar. Arbetet rör sig genom experiment och frågor om hur olika element, såsom linjer, siffror, bilder och fysiskt material, kan vara både abstrakta och informationsladdade och hur de kan förbinda, vad som verkade vara, olika idéer.

Liksom i flera tidigare verk* växer processen fram ur förändrade erfarenheter av omvärlden, tillgängligt material och de platser där arbetet görs och visas. Genom skiftande material, plats och perspektiv formas arbetet i ett slags konkret reflektion över samtid och historia där omväxlande tiders kopplingar förändras av olika system för klassificering och föreställningar. Idéer som t. ex. präglas av mätning och metoder för översiktlig orientering. I verken kan t. ex. koordinater vara streckkoder, text, handritade kartor, beräkningar och återvinningsmetoder som, emellanåt, ställs i relation till medialt förmedlade bilder.

De aktuella verken på Lokstallet, formas, på så sätt, av hur bilder, verktyg, plats och kasserat papperstillbehör förhåller sig till skiftande information, och hur förskjutning av tillgänglig data påverkar föreställningar och verklighetsframställningar, när vi som betraktare möter dem, i fysisk, omarbetad form.

Den stora och nygjorda tryckta teckningen Maskineriet (Räkenskaper) består av bild- och sifferelement. Den har gjorts med högtryck och relaterar inte bara till Lokstallets rum och de järnvägsspår som fortfarande syns utanför konsthallen, utan också till verket Face Value (I) från 2014, en metallstiftsteckning som ingår i utställningen. I Face Value (I) lämnar överblivna metaller, i form av en kopparklump och (familje-)ringar, fysiska spår direkt på väggen när verket görs på plats. Bildelementen i Maskineriet (Räkenskaper) har tryckts, med KKV Bohusläns storskaliga, analoga tryckpress, för hand och med kroppstyngd. Teckningen har fått sin yttre form utifrån tryckpressens mått och det återvunna pappersmaterialet från en lokal papperstillverkare, som donerat sitt pappersavfall, så kallade pappersknosningar, till projektet.

I utställningen LO·CO·MO·TIVE möter den storskaliga teckningen ett pågående arbete med fotografier och kringmaterial ur en mer än hundra år gammal fotosamling. Samlingen innehåller också en rad mät- och ritverktyg från tiden kring förra sekelskiftet, då också Lokstallet byggdes (1903). Mät- och ritverktygen samsas i form av bildelement med siffror och mått som bland annat anger papprets bredd och längd, linjernas placering, olika järnvägars spårvidder och årtal, som relaterar till tågets utveckling och olika system för tid, jämte framväxten av de första ångturbinerna och visualiseringar av luft och luftflöden.

I några av de fotografiska trycken förs text och bild samman utifrån information som framkommit i samband med efterforskningar kring den fotografiska samlingen. Med utgångspunkt i bilderna och korrespondans t. ex. med Krigsarkivet undersöker verken hur verklighetsuppfattningar förändras. Fotosamlingen innehåller omfattande-

material med anknytning till militärhistoria, vilket ligger till grund för Sveparen (Räkenskaper) och de fem tryck som sammanförs i Kaserne (Räkenskaper). Av en händelse har det senare verket en direkt koppling till regionen Bohuslän och den närliggande staden Uddevalla. I fotosamlingen finns också otaliga porträtt, varav ett har gett upphov till bilden i verket Face Value (Portrait).

Alla verk tar avstamp i ett intresse för hur historia, information och ackumulerade data påverkar och förskjuter samtida erfarenheter och uppfattningar. Verken kretsar kring hur vi rör oss mellan abstrakt (eller glömd) information och konkret form, och hur abstrakt information kan göras till gripbart material som påverkar och skapar nya erfarenheter. Verken cirklar kring viljan att förändra och forma världen och över de konsekvenser som följer. Tidigare och pågående försök att t. ex. mäta tid, kategorisera, utveckla och föreställa sig verkligheten formar det pågående arbete som nu visas på Lokstallet.

Men till syvende och sist är verken och processen mer än innehåll. Mer än de historier vi berättar. Det är ett pågående arbete, ett slags rörelse, som samtidigt ger form och, paradoxalt nog, lyfter fram hur också det formlösa har ett värde. Ett värde som understryker vikten av att släppa taget och att stirra ut i ett vetande som ligger bortom vetandet. På så sätt börjar vi utan form och slutar i formlöshet, men utan försök till konkret form som vägleder oss, kan vi inte återvända och släppa taget. Det formlösa kan, underligt nog, konkretisera och göra formlösheten fattbar. ** ***

*T. ex. Abandonado, 1997, Isolario, 2005, The Tipping Point (Milano/New York), 2016/24, Sense (Universal(s)), 2020.

** Jag parafraserar författaren Jeanette Winterson, som skriver om sitt arbete: "But writing is more than content. More than the stories we tell. Literature is an engagement with our deepest selves, a shaping of a language to talk about who we are – away from clichés and approximations, away from generalisations and half-truths. And oddly, literature is a way, at last, of not having to talk about anything. The moment that you put the book down. The moment you stare into space. A knowing that is beyond ordinary knowing. Resolution? Or peace? Or illumination? To pass through language back into silence. We start with silence, and we return to silence, but without language to guide us we cannot return there because Words are the part of silence that can be spoken."

*** Efter platsbesök i Lokstallet i Strömstad och i Strömstads stadshus, vars ovanliga arkitektoniska mått utgår från byggherrens och hans föräldrars födelseår, slår det mig att byggnaden påminner om arbetsprocessen bakom mina verk. Nummer, måttangivelser och årtal har på ett mer eller mindre abstrakt och absurt sätt format verkens både fysiska och konceptuella tillblivelse.

*T. ex. Abandonado, 1997, Isolario, 2005, The Tipping Point (Milano)

/ Sophie Tottie

Konstnärliga arbetsdokument för verken "Maskineriet (Räkenskaper)", "Sveparen (Räkenskaper)" och "Kaserne" (Räkenskaper) finns på förfrågan i receptionen.

Sophie Tottie (född 1964) är en svensk konstnär, som efter många år i bl. a. New York och Berlin, är baserad i Stockholm.. Med material som måleri, teckning, objekt, foto/tryck och video undersöker Tottie ämnen med situationsspecifika, existentiella, politiska och historiska referenspunkter utifrån individen och större strukturella system. Arbetet växer ofta fram i relation till de specifika inom- eller utomhusrum där det visas. Spår av handen, verktygen, upprepningar och arbetsmetoder med koncentration ger sina avtryck i verken.

Du kan läsa mer om Sophie Tottie på sophietottie.info

Rita McBride (född 1960 i Des Moines, Iowa) är en konstnär som bor och arbetar i södra Kalifornien och Dusseldorf. Hon arbetar i gränslandet mellan skulptur och arkitektur. Hennes arbete inbegriper stora skulpturer, plats- och rumsspecifika installationer, performance och textbaserade projekt. Verken utforskar sociala och funktionella element i urbana miljöer och hur dessa påverkar vår interaktion med det offentliga rummet. År 2003 blev hon professor inom programmet Integration of Art and Architecture vid Kunstakademie Düsseldorf, där hon kom att undervisa i två decennier och var skolans rektor mellan 2013 och 2017.

Du kan läsa mer om Rita McBride på ritamcbride.net

Ett antal publikationer av Sophie Tottie och Rita McBride finns att tillgå i Lokstallets bokhylla. Publikationer märkta som "blädderex" är ej till salu.

Tack till

Arctic paper och Tanum Sails för generösa materialbidrag till utställningen.

Pontus Bonnier för ytterligare ekonomiskt stöd.

Konstnärernas Kollektivverkstad Bohuslän för hjälp med residensverksamheten.

Miriam Ekeholt för assistering i KKV:s grafikverkstäder.

Tove Axelsson för hjälp vid KKV.

Theo Rosengren för teknisk assistans vid installation.

Sofia Bertilsson på Art insider för hjälp med PR

Lokstallet Konsthall är en kommunalt driven konsthall för samtidskonst i Strömstad. Konsthallen är inrymd i ett före detta lokstall från 1903 som varsamt renoverats och anpassats för konstnärlig verksamhet. Idag används byggnaden för att presentera utställningar med nationella och internationella samtidskonstnärer under sommarsäsongen. Verksamheten drivs av Strömstads kommun med stöd från Västra Götalandsregionen.

Adress: Lokstallet Konsthall, Uddevallavägen 1, Strömstad, Sweden

Öppettider: Ons-sön
12:00 – 16:00
*Bara öppet under utställningsperioder.

Kontakt: Jesper Andersson
Utställningsproducent & curator
jesper.andersson@stromstad.se
+4672-228 29 57

Web: Lokstallet.stromstad.se

Insta: @Lokstallet.Konsthall

Postadress: Jesper Andersson
Strömstads kommun
Avdelningen för Samhälle och Näringsliv
452 80 Strömstad